

หนังสือ
พุทธศาสนาวិเศษอย่างไร

แจก

ในงานทำบุญปลงศพ

623

ศิริประกาย ณ เชียงใหม่

๒๔๘๒

ที่ โรงพิมพ์ อุดตพงษ์ ถนนช้างกลาง ข. ม.

สีพิมพ์ ผู้พิมพ์ โฆษณา ๕๕๕๘ ๑๑.๑.๒๔๘๒

แปลงให้เป็นไฟล์ดิจิทัลจากสำเนาที่จัดเก็บโดย
หอสมุดแห่งชาติรัชมังกลาภิเชก เชียงใหม่

หนังสือ

พุทธศาสนาวิเศษอย่างไร

แจก

ในงานทำบุญปลงศพ

เจ้าศิริประกาย ณ เชียงใหม่

๒๔๘๒

๑๒๕๒
แปลงให้เป็นไฟล์ดิจิทัลจากสำเนาที่จัดเก็บโดย
หอสมุดแห่งชาติรัชมังกลาภิเชก เชียงใหม่

คำนำ

เป็นธรรมเนียม, ที่เจ้าภาพในงานศพ, มักพิมพ์หนังสือแจก
แต่หนังสือนั้นก็มักเป็นธรรมเนียม โดยถือว่าชนะซึ่งทานทั้งหลาย

ในงานศพของศิริประกาย ข้าพเจ้าจึงตกลงใจพิมพ์
หนังสือแจก เพื่ออุทิศกุศลให้แก่เธอ กับเพื่อเป็นเครื่องตอบ
แทนญาติมิตรที่มาในงานศพเธอด้วย โดยเห็นว่าธรรมเนียมปาฐกถา
หลวงประด้าทศกุนิต์ ตำราชิกของพุทธธรรมสมาคม แสดงในที่
ประชุมตำราชิก ที่สำนักงานของสมาคม ในบริเวณสโมสรนครรัฐ
เมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๔๙๓ ว่าด้วยพุทธศาสนาวินัยอย่างไร
เป็นหนังสือที่ประกอบด้วยสารคดีไม่น้อย ถ้าพิมพ์แจกในงาน
ศพครบถ้วน จะเหมาะด้วยประการทั้งปวง แต่เพื่อให้คุ้มแก่ภูมิ
ธรรมของฝ่ายมาก กับเห็นว่าหนังสือชนิดนี้ควรเลือกเอาแต่ใจ
ความ, เพื่อให้สั้นจะได้อรรถและเหมาะด้วยนาๆประการ จึง
ให้คัดเนื้อความบางตอนที่ไม่สำคัญออกเสียบ้าง

ข้าพเจ้าขอขอบใจ ท่านทั้งหลายที่มีไมตรีจิตต์มาช่วย
เหลอเขียนเขียนในงานศพนี้ ในเวลาที่ข้าพเจ้าไม่สู้สบาย ไม่
ได้พักท่ายปราศรัยให้ทวลง ได้แต่ให้คนคอยดูว่า มีใครมาบ้าง

ทุกเวลา ขอชมเชยและขอบใจหลวงประจักษ์ศิลปาคม เจ้าเมือง
ปาฐกเรื่องนี้เป็นพิเศษอีกด้วย

ศิริประกาย เกิดจากหม่อมบัวเขียว ณ ที่คุ้มหลวง
เชียงใหม่ เมื่อดือน ๓๗ มกราคม ๒๔๕๐ หรือวันศุกร์ เดือน
๓ เหนือ เดือนยี่ใด ขึ้น ๑๕ ค่ำ จุลศักราช ๓๒๖๙ เวลา ๐๘.๐๐ น.
ต้นรัชที่โรงพยาบาลแมคคอมิค เมื่อดือน ๒๒ มีนาคม ๒๔๗๓
เวลา ๐๒.๓๐ น. รวมอายุได้ ๓๓ ปีเศษ

มพี่น้องทองเดียวกันสามคน คือ พงศ์อินทร์, อินทนนท์
เธอเป็นคน ๒ มีบุตรสามคน คือ ชาย พงศ์กาวัด หญิง ศิริ
กาวัด กับ กอแก้ว

ชอกุศลที่จะเกิดแต่หนึ่งต้นนี้ จงตามสนองแก่ ศิริประกาย
ณ เชียงใหม่ ผู้ทูลวงดับไปแล้วตามคติวิสัยเทอญ.

เจ้าแก้วนารี

คุ้มเจดีย์งามนครเชียงใหม่

๑๗ เมษายน ๒๔๗๒

แปลงให้เป็นไฟล์ดิจิทัลจากสำเนาที่จัดเก็บโดย
หอสมุดแห่งชาติรัชมังคลาภิเษก เชียงใหม่

พุทธศาสนาวินิจฉัยอย่างไร

นเป็นหวขอทพุทธมามกทงหตาย ควรกคคคัน ดูกหตาน
เราอาจจะตงค้ำถามแกเราเช่นน หรือคนต่างชาติค้ำถามเราถาม
เราจะได้ให้ค้ำตอบได้

อันว่าค้ำถามนนั้น ตามความเข้าใจโดยทัวๆไป หมายถึง
ว่าตททความเชอถอ ด้วยเหตุคนพวกต่างค้ำถามบางคนมักจะ
ถถ่าวหาว่าพุทธค้ำถามไม่ใช่ค้ำถาม เพราะไม่มีการตงตอนให้
กระทำตททเชอถอเคารพ ในตงที่เบ้นเจ้าเบ้นใหญ่อย่างใด เขา
อ้างว่าค้ำตงตอนของพระพุทของคของเรานัน เบ้นแต่เพียงทอถก
ปรัชญาเท่านั้น ทเขามคความคคคตงไปเช่นน ก็เพราะค้ำถาม
อันๆมักจะไม่ได้ตงตงกันด้วยเหตุแตะผล ของเขาชนตงกันด้วย
ความเชอ จึงตงทำให้เกิดความถถว โดยอ้างอภินหาร
ต่างๆของอรบเทวเบ้นตง เขาจึงเข้าใจไปว่า ค้ำว่าค้ำถามน
ตงเบ้นตททททำให้คนถอมนได้ เคารพบูชาค้อผู้เบ้นเจ้าเบ้น
ใหญ่อย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งต่างกับพุทธค้ำถามของเรา อันตงตง
กันด้วยความจริง เรอณ เราตอบได้ว่า ถ้าค้ำว่าค้ำถาม หมายถึง
ถงตงซึ่งมาพอกคววจิตตมมนุษย์ให้ต้ออาด หรือตงซึ่งโน้มน้าวให้

ผลอาจไม่เกิดก็ได้ จึงประพฤติเอาแต่ประโยชน์ตน ตามใจตน
 ฝ่ายเดียว จึงมีวิธีการพราเวทย์บ้าง บวงสรวงบ้าง บูชายัญ
 บำเพ็ญตะบะบ้าง ด้วยหวังให้เหตุชวักตายเป็นผลดี บางทีก็
 มีการอ้อนวอน การทำพิธีต่างบาป ด้วยหวังให้ผลดีเกิดโดย
 ไม่ต้องก่อกุศลเป็นเหตุ

สมเด็จพระพุทธเจ้าเคยประทานโอวาทแก่ อนาถบิณฑิก
 กถก คหบดีว่า “ปัญจิเม คหปติ ชมฺมา อัญญา กนฺตา มี
 นานา ทูลุฎฐา โลกสุสฺมี ฯ” เป็นต้น มีความว่าคูก่อนคหบดี
 ชรรณเหตฺวานหาประการ คือ อายุ วรรณ สุข ยศ สวรรค์ สัตว์
 ปราถนารักใคร่เป็นเครื่องเจริญจิตต สัตว์ได้ด้วยยากในโลก
 เราพระศกาคตไม่กล้าวความ ได้ชรรณหาประการ เพราะเหตุ
 ปราถนาแะอ้อนวอน ถ้าหากสัตว์ ทงหลายจะพึงได้ประสพ
 ชรรณหาชอน เพราะปราถนาแะอ้อนวอนเท่านั้นแล้วไซ้ ใคร
 จะพึงได้มจากอะไรเล่า” ดังนี้ หมายความว่าอย่างง่าย ๆ ก็คือว่า
 ให้อิฐฐานอยู่ทุกวัน หรืออ้อนวอน อยู่ทุกคน ถ้าเพียงเท่านั้น
 ช่วยคนให้ไปสวรรค์ได้ ใครจะคกนรกเล่า

ผู้ที่จะได้บรมผลดี ต้องเป็นผู้กระทำความดี ด้วยตนเอง คือ
 เป็นผู้ก่อกุศลกรรม การกระทำของเราเท่านั้น ที่จะช่วยตัวเรา

โดยไม่มีสิ่งเปรียบเทียบ เช่นมีแต่สว่างไม่มีมืด เราก็มอง
ว่านคอดสว่างน ค่อมืด

อะไรเป็นการดับทุกข์ ความชอบนำเรามาถึงความ
วิเศษหรือดำคัญที่สุดในศาสนาพุทธของเรา คือการแสดงให้เห็น
หลักธรรมอันสูงสุดที่ไม่มีศาสนาใดๆ ในโลกคิดไปถึง ที่เรียก
ว่า นิพพาน

พระพุทธองค์ ทรงเทศนาตามลำดับที่เรียกว่า อนุบุพพิก
กถา ดังนี้ คือ ทาน ศีล สวรรค์ โทษของกาม อานิสงส์
ของการออกจากกาม แล้วจึงทรงชี้ให้เห็น นิพพานได้
ศาสนาอื่น ๆ นั้น ข้าพเจ้ากล่าวได้ว่า ตั้งแต่ต้นกันไปถึง
สวรรค์เท่านั้น ซึ่งยังเต็มไปด้วยกาม คือ ความพึงพอใจใน
ความสุขต่าง ๆ อยู่ แม่ผู้เป็นเจ้าเป็นใหญ่ที่เขานับถือ ก็ยังรู้
จักมีความโกรธ มีความไม่พอใจ และ ชอบการสรรเสริญ
เยรยอ เป็นเรื่องที่ไม่พ้นกามสุข เป็นต้นหาทางนั้น

ที่ในบาตรของเรา ๆ ได้ฟังชาดกกถาดังสวรรค์และการ
เสวยสุขต่าง ๆ นั้น ก็เป็นด้วยผู้ฟัง โดยมากเวदानนยังมีความ
เชื่อในศาสนาพราหมณ์ มีน้อย ผู้มเด็จพระพุทธองค์ จำต้อง
ทรงยอมมาไซ้ เป็นบร รใดสำหรับพาสู้ ทพอจะช่วยให้ ให้ผ่าน

๑๑
อนัตตาของพุทธคำสอนเราทางหนึ่ง

อีกทางหนึ่ง ว่าทางชัฏฐวิทยา โลกเรา^๕แตกออกมา
จากดวงอาทิตย์ เมื่อออกมาห่างและเย็นลง ชีวิตในโลกก็
เกิดมชน^๕ ตอนแรกมีลักษณะเหมือนวัน เต้นเบนจงหระอยู่ใน
นาคตายแมงกะพรุน เขาเรียกสัตว์ชนิดนั้นว่า สัตว์เซตเดียว
เมื่อนาแห่งเขาเกิดมดิน นับจำนวนต่าง ๆ บัดต่อมา สัตว์พวก
นกก็ตายสภาพเป็นสัตว์บกบ้าง สัตว์น้ำบ้าง ในจำพวกสัตว์
บก ก็แยกกิ่งก้านต่างออกไป จนมาเป็นมนุษย์และสัตว์
ต่าง ๆ เขาเรียกว่าพวกสัตว์หลายเซต เมื่อเป็นดังนั้นแล้ว ความ
สำคัญขงมนุษย์อยู่ที่ไหนเล่า ตัวคนของเรา ถูกหลานของเรา
จึงห้ามความหมายสำคัญอย่างไรไม่เลย^๕ นแต่ตั้งให้เห็นเหตุแห่ง
ความเป็นอนัตตาอีกทางหนึ่ง

เมื่อเห็นเหตุแห่งความเป็นอนัตตาโดยแจ้งชัดแล้ว ก็อาจ
ระอุปาทานได้ การมีอุปาน^๕แห่ง ทรัพย์เข้าใจว่าเป็นอวิชา
อันทำให้เกิดศรัทธา ทำให้เกิดชาติ ทำให้เกิดภพ ต่อ ๆ ไป
ได้ เมื่อระอุปาทานได้จริงแล้ว ตัณหาก็คือ กิเลสก็คื หรือ
อนุสัยก็คื จะเกิดได้อย่างไร^๕ บนการดับจริง ดับต้นหมาย
ถึงนิพพานได้

แปลงให้เป็นไฟล์ดิจิทัลจากสำเนาที่จัดเก็บโดย
หอสมุดแห่งชาติรัชมิ่งคลาสิกเฮก เชียงใหม่

ศึกษาพระธรรมวินัย หรือรู้พระธรรมวินัยแล้วไม่ปฏิบัติตาม
 ไม่มีจุดมุ่งหวังที่จะย่างก่เดาศ์ดับต่อ เผยแพร่พระธรรมคำสั่งสอน
 ของสมเด็จพระพุทธองค์นั้น ข้าพเจ้าไม่นับว่าเป็นสมณิกแห่ง
 ดงฆี ภิกษุทเบณต์วณหนึ่งแห่งดงฆีนั้น ย่อมตั้งอยู่ในองค์
 แห่งความเป็นภิกษุ มีดำรวมในพระปาฏิโมกข์ เป็นคนแฉะทม
 อหยาศัย & อย่างของสมณะ คือ มี อหิวาตชนนิต เบณฑปรารถนา
 มบุญญาเบณฑทวารณ มีศัดเบณฑทพงอาศัย มีปราศกัณฑ
 เบณฑทหมายมน มีนพพานเบณฑปรีโยธาน ดงฆีอันสมเด็จพระ
 ภูมพระภาคย์ได้ทรงตั้งชนไว้ ในโลกน จึงเบณฑของวิเศษสุด
 อีกประการหนึ่ง

ของวิเศษทั้งด้ามประการน ท่านจึงเปรียบด้วยแก้ว
 เบณฑรัตนไตร พระพุทธศาตนา จึงเบณฑศาตนาที่วิเศษใน โลกน
 หรือโลกใด ๆ ดังได้วิธชนามาณะน ข

แปลงให้เป็นไฟล์ดิจิทัลจากสำเนาที่จัดเก็บโดย
 หอสมุดแห่งชาติรัชมังคลาภิเษก เชียงใหม่

แปลงให้เป็นไฟล์ดิจิทัลจากสำเนาที่จัดเก็บโดย
หอสมุดแห่งชาติรัชมังกลาภิเศก เชียงใหม่